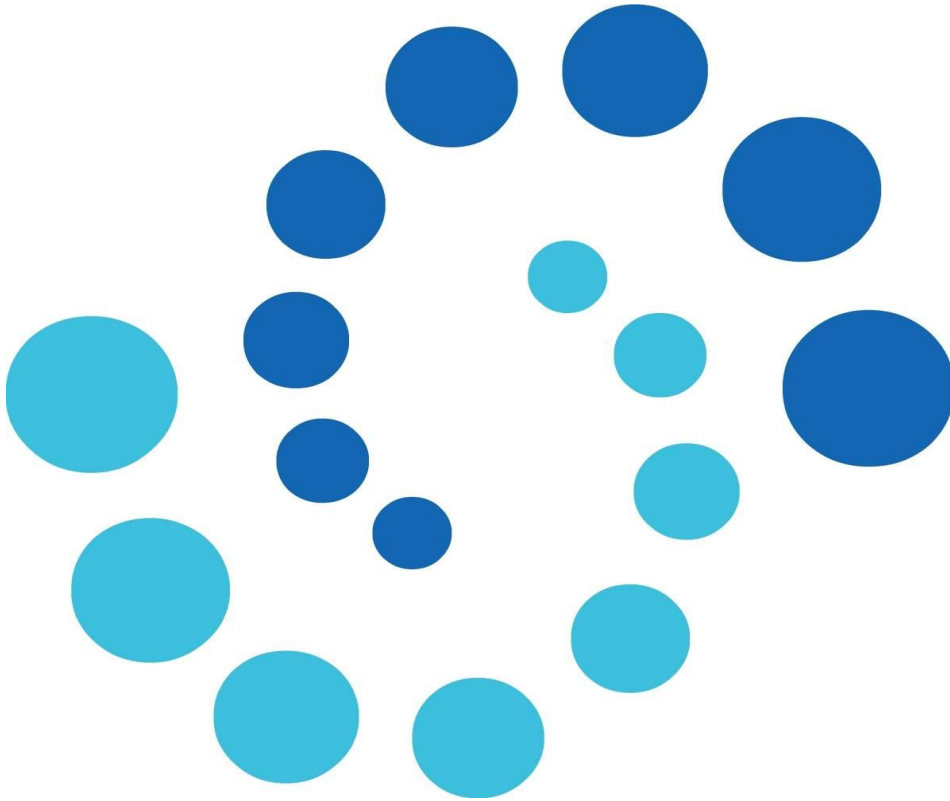

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

The Journal of Limitless Education and Research

Temmuz 2017
Cilt 2, Sayı 2

July 2017
Volume 2, Issue 2

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Temmuz 2017, Cilt 2, Sayı 2
The Journal of Limitless Education and Research
July 2017, Volume 2, Issue 2

Sahibi

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Owner

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Editör

Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Editor in Chief

Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Bölüm Editörleri

Dil Eğitimi

Dr. Süleyman Erkam SULAK
Dr. Serpil ÖZDEMİR

Language Education

Dr. Süleyman Erkam SULAK
Dr. Serpil ÖZDEMİR

Fen Eğitimi

Dr. Yılmaz KARA

Science Education

Dr. Yılmaz KARA

Matematik Eğitimi

Dr. Burçin GÖKKURT
Dr. Neslihan USTA

Mathematics Education

Dr. Burçin GÖKKURT
Dr. Neslihan USTA

Sosyal Bilgiler Eğitimi

Dr. Ayşegül TURAL

Social Studies Education

Dr. Ayşegül TURAL

Sınıf Eğitimi

Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Dr. Yasemin KUŞDEMİR

Primary Education

Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Dr. Yasemin KUŞDEMİR

Eğitim Bilimleri

Dr. Sema SULAK
Dr. Bilge SULAK AKYÜZ

Educational Sciences

Dr. Sema SULAK
Dr. Bilge SULAK AKYÜZ

Eğitim Teknolojisi

Dr. Ayşe Derya IŞIK

Educational Technology

Dr. Ayşe Derya IŞIK

Güzel Sanatlar Eğitimi

Dr. Seçil KARTOPU

Arts Education

Dr. Seçil KARTOPU

Dil Uzmanı

Dr. Serpil ÖZDEMİR

Philologist

Dr. Serpil ÖZDEMİR

Yabancı Dil Sorumlusu

Dr. Bilge SULAK AKYÜZ

Foreign Language Specialist

Dr. Bilge SULAK AKYÜZ

İletişim

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği
74100 BARTIN - TÜRKİYE
e-posta: editor@sead.com.tr

Contact

Limitless Education and Research Association
74100 BARTIN - TURKEY
e-mail: editor@sead.com.tr

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda üç kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir.

Journal of Limitless Education and Research (J-LERA) is an international refereed journal that is published three times a year.

Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

The responsibility lies with the authors of papers.

INDEXLER

Kapak: Dr. Ayşe Derya IŞIK

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 2, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 2, Issue 2

Yayın Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

- Prof. Dr. Ahmet ATAÇ, Manisa Celal Bayar University, Turkey
Prof. Dr. Ahmet SABAN, Konya Necmettin Erbakan University, Turkey
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül University, Turkey
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu University, Turkey
Prof. Dr. Cemal TOSUN, Ankara University, Turkey
Prof. Dr. David HUNG National Institute of Education, Singapore
Prof. Dr. Douglas K. HARTMAN, Michigan State University, USA
Prof. Dr. Elza SEMEDLİ, Hazar University, Azerbaijan
Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu University, Turkey
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara University, Turkey
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN, Sakarya University, Turkey
Prof. Dr. Gulheyran RAHIMOVA, Baku State University, Azerbaijan
Prof. Dr. Hayati AKYOL, Gazi University, Turkey
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN, Dokuz Eylül University, Turkey
Prof. Dr. Kamil ÖZERK, Oslo University, Norway
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR, Gazi University, Turkey
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu University, Turkey
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey
Prof. Dr. Ramazan SEVER, Giresun University, Turkey
Prof. Dr. Recai DOĞAN, Ankara University, Turkey
Prof. Dr. Rex STOCKTON, Indiana University, USA
Prof. Dr. Rolf GOLLOP, Zurich University, Switzerland
Prof. Dr. Safure BULUT, Middle East Technical University, Turkey
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ, Uludağ University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Bahri ATA, Gazi University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Dana ROLINSON, The University of West Alabama, USA
Assoc. Prof. Dr. Demet GİRGİN, Balıkesir University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Emre ÜNAL, Ömer Halisdemir University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Fatih Çetin ÇETİNKAYA, Düzce University, Turkey

Assoc. Prof. Dr. Fatma Susar KIRMIZI, Pamukkale University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Fulya Topçuođlu ÜNAL, Dumlupınar University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Gizem SAYGILI, Süleyman Demirel University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. İbrahim COŞKUN, Trakya University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Joanna BLACK, University of Manitoba, Canada
Assoc. Prof. Dr. Jodene Goldenring FINE, Michigan State University, USA
Assoc. Prof. Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halis Demir University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Mehmet TURAN, Fırat University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Mehseti İSMAYİL, Azerbaijan State University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Neşe TERTEMİZ, Gazi University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Nil DUBAN, Afyon Kocatepe University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Ođuzhan SEVİM, Atatürk University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Ruhan KARADAĐ, Adıyaman University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Sean WIEBE, University of Prens Edward Island, Canada
Assoc. Prof. Dr. Selami YANGIN, Recep Tayyip Erdoğan University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Sevinç QASİMOVA, Baku State University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Suzan CANHASİ, University of Prishtina, Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Şengül Saime ANAGÜN, Eskişehir Osmangazi University, Turkey
Assoc. Prof. Dr. Tolga GÜYER, Gazi University, Turkey

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 2, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 2, Issue 2

Hakem Kurulu (Review Board)

- Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI, Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aysun Nüket ELÇİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül TURAL, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bilge SULAK AKYÜZ, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mahmud Esad ERKAYA, Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA, Bartın Üniversitesi

Değerli Okuyucular,

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin 3. sayısı ile karşınızdayız. Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği (SEAD) olarak yayınladığımız bu Derginin ana amacı eğitim alanına bilimsel ve uygulama yönüyle katkı sağlamaktır. Bunun için eğitimle ilgili teorik ve uygulamalı çalışmaları yayınlama, bilimsel bilgilerin alana aktarılmasını destekleme, yeni üretilen bilgilerin yayılmasına ortam hazırlama gibi çalışmalar önemli olmaktadır. Bu anlayıştan hareketle Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin amacı;

- *Eğitim alanında uluslararası düzeyde nitelikli yayınlar yapma,*
- *Eğitim alanını geliştirecek bilimsel araştırma ve çalışmalara öncelik verme,*
- *Eğitimde yeni yöntem ve teknikleri içeren bilimsel çalışmaların yayılmasını destekleme,*
- *Nitelikli yayınlarla eğitim biliminin gelişmesine ve niteliğinin artmasına katkı sağlama,*
- *Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise, yükseköğretim ve yaygın eğitim kurumlarda eğitim-öğretim sürecinin geliştirilmesine yardım etme,*
- *Mesleğindeki yenilik ve gelişmeleri izleyen, çağdaş bilimin gerektirdiği ölçütlere uygun öğretmenler yetiştirmeye katkı sağlama,*
- *Bilimsel araştırmalarla öğretmenlerin mesleki gelişimini destekleme,*
- *Sınırsız eğitim ve araştırma hakkında öğrenci, okul ve öğretmenlere farkındalık kazandırma,*
- *Ülkemizde tarih, güzel sanatlar, kültür, çevre, doğal zenginliklerin gelişmesine katkı sağlayacak eğitim içerikli çalışmaları yayınlama,*

gibi sıralanmaktadır.

Yılda 3 sayı olarak yayınlanan Dergimiz çeşitli ulusal ve uluslararası düzeydeki indekslerde taranmaktadır. Bu sayıda eğitimle ilgili 6 bilimsel makale ve araştırmaya yer verilmiştir.

Dergimizin eğitim alanına katkıları getirmesini diliyoruz.

SINIRSIZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 2, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 2, Issue 2

İÇİNDEKİLER

Makale Türü: Derleme

Firdevs GÜNEŞ

Okumada Zihinsel Hazırlık ve Önemi

Mental Preparation and Its Importance in Reading

1 - 15

Makale Türü: Araştırma

Hakan SARAÇ

5e Öğrenme Modelinin Öğrencilerin Öğrenme Ürünlerine Etkisi: Meta Analiz Çalışması

The Effect of 5e Learning Model Usage on Students' Learning Outcomes: Meta-Analysis Study

16 - 49

Ali ÖZKAYA, Gökhan AKSU

Matematik Başarısında Matematik Dersi ile İlgili Ön Bilgi ve Matematiğe Yönelik Tutumlar Arasındaki Doğrudan ve Dolaylı İlişkilerin İncelenmesi

Investigation of Direct and Indirect Relationships between Preliminary Information and Attitudes Related to the Math Success

50 - 69

Ayşe Derya IŞIK, Nazan DEMİR

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Bartın Üniversitesi Örnekleme

Determination of Attitudes of Primary Teacher Candidates Toward Reading Habits: Bartın University Sample

70 - 85

Abdullah YEŞİLYURT

Arap Dili Eğitimi Lisansüstü Öğrencilerinin Standart Arapça ve Arapça Diyalektlere İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması

Determination of the Arabic Language Education Post-graduate Students' Perceptions of Standart Arabic and Arabic Dialects: Example for Methapor Analysis

86 - 102

Makale Türü: Kitap Kriği

Hacı ÖZDEMİR

Geliştiren Anne-Baba Kitap İncelemesi

Developing Parents Book Review

103 - 116

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Cilt 2, Sayı 2, 103 - 116
The Journal of Limitless Education and Research
Volume 2, Issue 2, 103 - 116

Gönderilme Tarihi: 18.06.2017

Kabul Tarihi: 23.06.2017

Geliştiren Anne-Baba

Kitap İncelemesi

Hacı ÖZDEMİR, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nefier55@gmail.com

Özet: Ailelerin çocuk eğitimi konusunda bilgili olmaları çocukların zihinsel, fiziksel ve psikolojik gelişimleri için son derece önemlidir. Bununla birlikte bu çalışmanın amacı; çocuk eğitimi konusunda ailelere rehberlik etme niteliği taşıyan, Doğan Cüceloğlu tarafından yazılmış Geliştiren Anne-Baba kitabını içeriksel olarak incelemektir. Bu amaçla, söz konusu kitap, içeriksel açıdan bir kitap inceleme çalışması örneği olarak incelenmiş ve nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. İnceleme sonucunda elde edilenler, bulgular bölümünde verilmiş, sonuçlar bölümünde ise değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geliştiren Anne Baba, Doğan Cüceloğlu

Developing Parents

Book Review

Abstract: The fact that parents are knowledgeable about child education is extremely important for the mental, physical and psychological development of children. The aim of this study, however, is a content review of the Developing Parent's Book written by Doğan Cüceloğlu, which is a guideline for parents on child education. For this purpose, the book was examined as an example of a book review study from the contextual point of view and the method of document analysis which is one of the qualitative research methods was used. The results obtained in the investigation are given in the findings section and in the results section.

Key Words: Developing Parents, Doğan Cüceloğlu

1. Giriş

Toplumsal bir varlık olan insanın toplumla olan ilişkileri hayat serüveninin başlangıcıyla yani doğumla başlamaktadır. Hayat serüvenine başlayan insanın ilk etkileşimi, yeni katıldığı aile ortamındaki aile üyeleriyle olmaktadır. Aile ortamında meydana gelen sosyalleşme sürecinde çocuk ve aile arasında ilerleyen bir etkileşim gelişmektedir.

Aile, çocuğun ilk sosyal yaşantıları yaşayarak öğrendiği ve kişiliğinin özünü oluşturan en temel nitelikleri edindiği bir kurumdur. Aile ortamında hiç şüphe yok ki en etkin rolü olan anne ve babalara, çocuklarının gelecekteki kişiliklerini ve hayatlarını olumlu yönde etkileyecek büyük görevler düşmektedir. Çünkü çocukların büyüüp geliştiği ortamın merkezinde anne-baba bulunmaktadır (Sayar ve Bağlan, 2010, 23).

Sürekli değişen ve gelişen dünyamızda tüm alanlardaki gelişmelerle toplumların aile ve çocuk kavramlarına bakış açıları değişmektedir. Çocuk yetiştirme konusunda geçmişten süregelen, ailelerin klasik çocuk yetiştirme tutumları tartışılmakta ve geleneksel tutumlardan vazgeçilmesi genel olarak savunulmaktadır. Bununla birlikte aileler de çocuk yetiştirme konusunda doğru bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar (Şahin ve Kalburan, 2009, 2).

Ebeveyn ile çocuk ilişkilerinde tutum ve davranışların olumlu yönde değiştirilerek çocuk yetiştirme noktasında istenilen beklendik davranışların artmasını sağlamak amacıyla ailelere rehberlik etmek son derece önemlidir. Ayrıca ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda bilgilendirilmelerini sağlamak, her yaşın gelişim özelliğine göre çocuklarını tanımalarına yardımcı olmak, ana-babaları çocukları ile sağlıklı iletişim kurmanın önemi konusunda bilgilendirmek, çocukların gelecekteki yaşamları açısından hayati önem taşımaktadır (Çomaklı, 2006, 56).

Tüm bunlar göz önüne alındığında çocuk yetiştirme konusunda ailelere yardımcı olabilecek her türlü doküman çocuklar ve aileler açısından çok önemlidir. Bu amaçla, Doğan Cüceloğlu'nun Geliştiren Anne-Baba kitabı bir kitap inceleme çalışması örneği olarak incelenmiştir.

1.1. Yazarın ve Kitabın Tanıtımı

Doğan CÜCELOĞU, İstanbul Üniversitesi psikoloji bölümünden mezun olduktan sonra ABD'de Illinois Üniversitesi'nde Bilişsel Psikoloji (Algılama, düşünme, iletişim) alanında doktorasını yapmıştır. Daha sonra Türkiye'de Hacettepe ve Boğaziçi üniversitelerinde görev yapan Cüceloğlu, Fulbright bursuyla bir yıl süreyle Berkeley'de Kalifornia Üniversitesinde ziyaretçi öğretim üyesi olarak çalışmalarda bulunmuştur. 1980-1996 yılları arasında ABD'de Fullerton şehrindeki Kalifornia Eyalet Üniversitesinde görev yapan Cüceloğlu'nun, kırkı aşkın Türkçe ve İngilizce bilimsel makalesi yayınlanmıştır. 1996 yılından bu yana Türkiye'de üniversite öğrencilerine, öğretmenlere, ana-

babalara ve işadamlarına yönelik seminerlere, konferanslara ve atölye çalışmalarına ağırlık vermiştir. 1990'dan bu yana Cüceloğlu, Türk insanının düşünce, duygu ve davranışlarını bilimsel psikoloji kavramları içinde inceleyen kitaplar yazmaktadır.

Remzi Kitabevi tarafından Kasım 2016'da ilk basımı Mayıs 2017'de de on üçüncü basımı yapılan Geliştiren Anne-Baba kitabı 191 sayfadan oluşmaktadır. ISBN (International Standard Book Number) 978-975-14-1748-0 olan Ömer Erduran ve Nezahat Arslan tarafından yayına hazırlanan kitabın kapak fotoğrafı Volodymyr Tverdokhlib, kapak tasarımı Ömer Erduran tarafından hazırlanmıştır. Teşekkür ve Başlarken kısımlarıyla başlayan kitap, kitabın asıl anlatmak istediğini içeren beş bölüm, bitirirken, notlar, kitaptaki bazı kavramlarla ilgili daha ayrıntılı okuma için bölümler ve kaynakça ile sona ermektedir. Kitabın asıl anlatmak istediğini içeren 5 bölüm 'Kucağımda tuttuğum bu çocuk özünden nasıl biri?', Niyetim ne? Çocuğumdan beklentilerimin farkında mıyım?', 'Anne-baba olarak ben kimim?', 'Anne-baba olarak neleri bilmeli, nelerin farkında olmalıyım?', 'Aile toplantıları ve ailede yaşayan değerler' başlıkları altında ele alınmıştır. Gayet sade ve anlaşılır bir dille yazılan kitapta yukarıda belirtilen bölümler halinde ele alınan konular örneklerle zenginleştirilerek daha anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır.

Yazar kitabın Başlarken isimli kısmında kitabı yazma amacını;

'...çocuklarına olduğu kadar kendilerine de saygı duymayan anne babaları görünce içim acıyor. Kucaklarındaki o muhteşem varlıkların hayatlarını bilmeden mahvetmelerini görmeye dayanamıyorum. Sabırsızım çünkü anne babaların kucaklarında tuttıkları sadece kendi çocukları değil, aynı zamanda benim ülkemizin geleceği. Bu çocuklar, Türkiye'nin çağdaş bir ülke olmasının anahtarı. Kitabı bu inançla yazdım. Çağdaş uygar bir aile olmadan çağdaş uygar bir ülke olunamaz mümkün değil...' cümleleriyle ifade ediyor.

Yazar kendi ifadesiyle kitaba akademik bir hava vermemek maksadıyla bilimsel araştırma kaynaklarına metin içinde yer vermemiştir. Kitap içinde tanımlanan bazı kavramlar yazarın daha önce yazdığı kitaplarda bulunduğu için özet olarak kitap sonunda verilmiştir.

2. Amaç ve Yöntem

Bu çalışmanın amacı, çocuk eğitimi konusunda ailelere rehberlik etme niteliği taşıyan Geliştiren Anne Baba kitabını içeriksel olarak incelemektir. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Doküman inceleme, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelenmesi, hemen her araştırma için kaçınılmaz olan bir veri toplama tekniğidir. Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken

önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Bu anlamda doküman incelemesi, araştırmacıya, zaman ve para tasarrufu anlamında katkıda bulunacaktır. Öte yandan, nitel araştırmalarda gözlem ve görüşme gibi diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte kullanıldığında verinin çeşitlendirilmesi amacına hizmet edecek ve araştırmanın geçerliğini önemli ölçüde arttıracaktır (Madge, 1965, 75).

3. Bulgular

Kucağımda tuttuğum bu çocuk özünde nasıl biri sorusuyla başlayan birinci bölümde ilk olarak insanın muhteşem bir potansiyelle dünyaya geldiği belirtiliyor. Sinir sisteminde 124 milyar nöron olduğu, bu nöronların trilyonlarca sinaps geliştirdiği ve bu sinapsların öğrenmenin kaynağı olduğu ifade ediliyor. Nöron ve sinapslar bilgisayar terminolojisinde donanıma (hardware) benzetiliyor. Buradan hareketle dünyaya gelen çocuğun sınırsız bir öğrenme potansiyeli ile dünyaya geldiğinin altı çiziliyor. Bunların yanı sıra çocuğun merak güdüsüyle dünyaya geldiği, bu merak güdüsüyle öğrendikleri arasında ilişki kurduğu, kurduğu ilişkilerle de sürekli sorgulayıp yeni yaşam deneyimleri edindiği belirtiliyor. Bu noktada bazı ailelerin çocuklarının bu sorgulayıcı tarafına değer verip geliştirdikleri, bazı ailelerinse çocuklarının bu yönünü köreltikleri ifade ediliyor. Yazar çocuğun merak duygusuyla başlayıp sorgulayan tarafını bilgisayar terminolojisinde yazılıma (software) benzetiyor. Bahsedilen bu yazılım ve donanıma sahip olan çocuğun doğuştan filozof, sanatçı ve bilim insanı potansiyeline sahip olduğu ifade ediliyor. Verilen büyükanne çocuk örneği ile çocukların dünyayı keşfetmeye ilgi duydukları, büyüklerin buna fırsat veren bir aile ortamı sağlamaları gerektiği vurgulanıyor. Doğumla birlikte hayat serüvenine başlayan bireyin yaşamındaki ilk altı saatte sevilip sevilmediğini, güvende olup olmadığını hisleriyle ve sezgileriyle anladığı belirtiliyor. Araştırmaların yeni doğan çocuğun; sesinin tonundan, onu kucaklayışından, annesinin onun gözüne bakmasından anne babasının duygularını hissettiğini, sevilip sevilmediğini, gerçekten değerli görüp görmedikleri, değerli gördüklerini ona hissettirip hissettirmediklerinin farkında olmaları gerektiği vurgulanıyor. Aile içinde kendine değer verildiğini hisseden çocukların bedensen ve ruhsal olarak gelişim gösterdiği, değer verilmediğini hisseden çocukların içten içe korku içinde oldukları belirtiliyor. Çocuğa ilgisinin, çocuğun potansiyeline ulaşmasını sağlayacak bilgisinin, çocuğun kendisinden bağımsız olarak gelişmesine saygısının, çocuğun gelişmesi için emek ve zaman vermeye isteğinin olup olmadığı ailelerin kendilerine sormaları gerektiği vurgulanıyor. Çocuğa gösterilecek gerçek bir ilginin çocukla geçirilebilecek kaliteli bir zamanla olabileceği, çocuğun gelişimi için ailelerin seminerlere katılmaları, kitapları okumaları gerektiği ifade ediliyor. Birinci bölümün son kısmında çocuğun kendini hem özgür hem de ait hissetmesinin son derece önemli olduğu belirtiliyor. Mama yeme, su içme, tek başına yürüme, düştüğünde kalkma gibi çocuğun kendisi için büyük başarı olan

olağan faaliyetlerin çocuğun kendisi tarafından yapılmasının çocuğa kendisini özgür hissettireceği bunun da gelişimine önemli katkılar yapacağı vurgulanıyor.

Niyetim ne ve çocuğumdan beklentilerimin farkında mıyım sorularıyla başlayan ikinci bölümde yazar, ilk olarak kötü niyetli anne baba görmediğini, lakin iyi niyetlerin de bazen çocuklarımız için kötü sonuçlar doğurduğunu ifade ediyor. Anne babaların çocukları için planlar yaparak onların istemeyeceği hedefler koyduğunun, onlar için uygun olmayan beklentiler içine girdiklerinin altı çiziliyor. Bu hedef koyma sürecinde anne babaların bazılarının görüş farklılıklarının olduğu, çocuk yetiştirme konusunda farklı düşündükleri ve süreç sonunda da çocuğun bu durumdan olumsuz etkilendiği vurgulanıyor. Tutarsız anne baba beklentilerinin sağlıksız bir çocuk yetiştirme ortamı yarattığı ifade ediliyor. Yazar, anne babaların çocuklarını kalıplamak mı yoksa geliştirmek mi istediklerine dair soruyu kendilerine sormalarını istiyor. Çocukların kendilerini keşfetmiş biri olarak da çevresindeki insanların hemen hemen aynısı olarak da yetişebileceği ifade ediliyor. Anne babaların genellikle bireyselliğini keşfetmiş bir çocuk istediklerinin, lakin bunu çocuk yetiştirme tutumlarına yansıtmadıklarının altı çiziliyor. Anne babalar genellikle geleneksel kültürün egemen olduğu bir ailede yetiştikleri için ve uysal çocuğa anne baba olmak daha kolay olduğu için çocuklarının kendisini keşfetmesini engelledikleri belirtiliyor. Anne babaların ortak hedeflerinin çocuğu yaşama hazırlamak, onun gelecekte güçlü, başarılı, hayatı üzerinde kontrol sahibi bir birey olmasını sağlamak olması gerektiği vurgulanıyor. Ailelerin kafalarında çocuklarının geleceği ili ilgili birçok sorunun var olduğu, bu soruların varlığının bile ailenin çocuk hakkında ne kadar büyük ve önemli bir iş yüklendiği ifade ediliyor. Bu noktada çocuğun gelecekte kendi sorumluluklarını alan bir birey olabilmesi için ailelerin çocuğun kendi gelişmesine özgürlük tanıması gerektiğinin, bunun da sevgi, güven dolu bir aile ortamında olabileceğinin, sevgi dolu bir aile ortamında çocuğun özgürce seçimler yaparak seçimlerinin sonuçlarını yaşayabileceğinin altı çiziliyor. Çocuğumuzla ilgili beklentilerimizin niyetlerimizin, ailelerin mi yoksa içinde yaşadığımız toplumun oluşturduğu kültürün mü olduğu yazar tarafından ailelere soruluyor. Çocukların, anne babaların büyükanelerin hayalleri doğrultusunda bir meslek sahibi olmak, bizim sosyal sigortamız olmak için doğmadıkları vurgulanıyor. Yazar bu noktada bazı ailelerin çocuklarından beklentilerinin saf olmadığını söylüyor. Çocuğun çocukluğunu doya doya yaşayarak olabileceği en iyi insan olabilmesi için gayret göstermenin aileler için ortak hedef olması gerektiği belirtiliyor. İkinci bölümün son kısmında insanın toplumsal ve bireysel olmak üzere varoluşunun iki tarafının olduğu belirtiliyor. Toplumsal ve kendi özünde varoluşun dengelenmesi gerektiği üzerinde duruluyor. Bazı ailelerin ait olma duygusuyla toplumsal olana daha önem vermeleri sebebiyle çocuklarının bireyselliğini engellediği vurgulanıyor. Bu süreçte de çocukların kendi olamadıkları kendi hedeflerini seçemedikleri başkalarının (anne, baba, büyükanne, öğretmen) seçtiği hedeflere güdülerinin olmadığı için de

başarılı olamadıkları belirtiliyor. Akıllı anne babaların sohbet halinde çocuklarına bilinçli seçim yapmaları konusunda yardımcı olabildikleri, lakin çocukları adına seçim yapmadıkları hatırlatılıyor.

Anne baba olarak ben kimim sorusu altında ele alınan üçüncü bölümde genel olarak anne babalara kim oldukları sorusu soruluyor ve cevapların çocuklar üzerindeki olumlu olumsuz etkileri vurgulanıyor. İlk olarak evliliğin ne olduğu ve evliliğin aslında kadın ve erkek arasındaki 'insan' orta ortak paydasıyla ele alınması gerektiği ifade ediliyor. Evlilik ilişkisinin çocuğun doğumuyla aile ilişkisine dönüştüğü söyleniyor. Kadın ve erkeğin kendilerini sadece kadın ve erkek olarak değil de aynı zamanda bir insan olarak görüp iletişim kurdukları aile ortamlarına doğan çocukların kendilerini güvende ve özgür hissettikleri belirtiliyor. Çocuğun anne babayı sağlıklı bir ilişki içinde görmesinin önemi ifade ediliyor. Bu noktada evlilikte eşler arasındaki ilişkinin sağlıklı olabilmesinin koşulları açıklanıyor. Sağlıklı ilişkinin ilk koşulunun insanın ilk olarak kendisiyle sağlıklı bir ilişki kurması olduğu, kendisiyle sağlık ilişkisi kuran bir insanın kendisini gerçekçi değerlendireceği ve karşısındaki insana doğru bir ilişki ve iletişim içerisinde yaklaşacağı belirtiliyor. Etkili insan ilişkileri için insan doğasının iyi bilinmesi gerektiği ve insan doğasının toplumsal ve bireysel olmak üzere iki yönünün var olduğu ifade ediliyor. Toplumsal olarak insanlar birbirlerini cinsiyete, işe, yaşa, pasaporta göre tanımlayabildiği lakin bireysel yönünün tanımlanmasının zor olduğu söyleniyor. Bu zorluğun sebebinin ise kişinin kendini kabul edip etmemesi, sevip sevmemesiyle ilgili olduğu vurgulanıyor. Aile içinde bireylerin sürekli iletişim içerisinde oldukları, iletişimin konuşmanın dışında yüz ifadeleriyle, suskunlukla, sesin tonuyla, dokunuş tarzıyla, yakın veya uzak durmayla da gerçekleştirildiği ifade ediliyor. Bu iletişim sürecinde çocuğun önemsenme, kabul edilme, değer verilme, güvenilme, sevmeye değer olma, hem ilgiye hem de saygıya değer olma noktalarında olumlu veya olumsuz geri dönütler aldığı belirtiliyor.

Aile içerisinde hâkim olan duygunun çocuk gelişimi için önemli olduğu; korkunun ve güvensizliğin hâkim olduğu ailelerde çocuğun; yetersiz, sevilmez, güçsüz, başarısız, değer verilmez olduğuna dair kendilik algısının oluştuğu belirtiliyor. Sevgi ve güven duygusunun hâkim olduğu ailelerde çocuğun kendini değerli, yeterli, sevmeye layık, özgür ve ait hissettiği vurgulanıyor. Üçüncü bölümün son kısmında geliştiren anne babalık ve denetleyen anne babalık üzerinde duruluyor. Çocuğuna istediği davranışı yaptırmaya çalışan ve davranışlarını kontrol etmeye çalışan anne babalar denetleyen anne baba; ilk olarak kendilerini eğitmeye geliştirmeye çalışan, anne baba olmayı önemseyen, çocuğunun özüne yönelik onun farkındalıklarını konuşan anne babalar ise geliştiren anne baba olarak tanımlanıyor. Geliştiren anne babaların çocuklarına karşı doğru bir dil ve üslupla konuştuğunu, iyi ve doğru olanı söyleyerek değil kendisi yaparak örnek olduğu belirtiliyor.

Anne baba olarak neleri bilmeli neleri, nelerin farkında olmayım sorusu altında ele alınan dördüncü bölümde genel olarak geliştiren anne baba olmak için nelerin bilinmesi nelerin farkında olunması gerektiği üzerinde duruluyor. Aile içinde sağlık bir ilişkinin olup olmadığı vurgulanıyor ve sağlık bir aile ilişkisinde kadın ve erkeğin kendini önemli ve var hissettiği, kendilerini olduğu gibi kabul edilmiş hissettiği, kendilerini değerli hissettiği, eşlerin birbirlerine güvendiği, eşlerin birbirlerine zaman ayırdığı, eşlerin evliliklerinde hem ait hem de bağımsız hissettiği belirtiliyor. Böyle sağlıklı evliliklerde sağlıklı aile ortamının olacağı bu sağlıklı aile ortamından da çocukların olumlu yönde etkileneceği vurgulanıyor. Sağlıklı anne baba tavrı gösterebilmeleri için anne babaların kendi çocukluklarıyla yüzleşmeleri gerektiği, kendi kök aileleri tarafından yetiştiriliş tarzlarını bilmeleri gerektiği belirtiliyor. Yazar bu konunun önemini '*Çocukluğunun farkında olan, bugün nasıl bir yetişkin olduğunuzu daha iyi anlar. Bugün nasıl bir yetişkin olduğunuzu anlayan insan daha bilinçli ve daha etkili bir baba ve anne olma olanağına sahiptir.*' cümleleriyle ifade ediyor.

Üzerinde durulan bir diğer konu eşlerin çocuk yetiştirme konusundaki düşünce ve tarzlarının birbirlerinden ne kadar ayrıldığı veya benzediği noktasıdır. Örneğin başarı konusunda ailenin başarıya verdiği değer veya ailece başarının ne olduğu ve çocuktan ne beklendiği açık ve net olması gereken konulardır. Bu konularda anne babaların uzlaşmaya varmış olmalarının çocuğun sağlıklı gelişimi için önemi üzerinde duruluyor. Çocuk yetiştirilirken sorumlulukların anne babalar için net olması gerektiği, çocuk yetiştirmenin bir ekip işi olduğu ve sorumlulukların paylaşılması gerektiği belirtiliyor. Süreç içerisinde gelişen ve değişen çocuğumuzla kuracağımız ilişkide çocuğumuzun arkadaşı veya dengi gibi değil anne babası gibi olmamız gerektiği vurgulanıyor. Çocuklarımızda karşılıklı iletişimde dikkatli olmamız gerektiği gibi çocuklarımız hakkında başkalarıyla konuşurken de cümlelerimizi özenle seçmemizin öneminin altı çiziliyor ve çocuğumuzun bir başkalarıyla kıyaslanmasının çocuğun gelişimine zarar verdiği belirtiliyor. Ailelerin çocuklarına isim verme hakkı olduğunu lakin bunun ötesinde haklarının olmadığı, çocukların kendilerine özgü bir mahremiyet alanının olması gerektiği, çocuğun özel alanına izin alınarak girilmesi gerektiği, çocuğun zihinsel ve duygusal gelişimi için özel alanlara ihtiyaç duyduğunun altı çiziliyor. Ailelerin çocuklarla sohbet halinde olması gerektiği ve bu sohbet halinde aileler tarafından çocuklara söylenen şeylerin ailelerin aslında olmadıkları yapmadıkları şeyler olmaması gerektiği, sohbetin direktif veriri gibi değil de karşılıklı paylaşım içinde olması gerektiği vurgulanıyor. Ailelerin çocuklarıyla sohbet ederken; sakin, değer veren bir insan olması, çocukların kendileriyle yaşamla ilgili her şeyin farkında olduklarının bilmesi, çocuğunu dinlerken dikkatli bir şekilde dinlenmesi, çocukların davranışlarından kendilerini sorumlu tutmamaları, çocukların mahrem alanlarına saygılı olması, çocukların kendilerinden farklı düşünme özgürlüğüne sahip olduğunun unutulmaması gerektiği, çocukla iletişim kurarken çaba gösterilmesi gerektiği belirtiliyor. Mükemmeliyetçi ve tutarsız tavırların,

ihtiyaç ile istek arasındaki farkın önemsenmemesinin, güçlü ve güvenilir bir otorite olunamamasının, olumlu bir rol model olunamamasının çocukla aile arasındaki sohbeti engelleyen unsurlar olduğunun altı çiziliyor.

Aile toplantıları ve ailede yaşanan değerler başlığı altında ele alınan beşinci bölümde genel olarak aile toplantılarından ve çocuğun içinde yetiştiği aile ikliminde yaşayan temel değerlerden bahsediliyor. Ailelerin, aileleri için 'iyi olan ne', 'doğru davranış hangisi', 'adil ortam nasıl kurulur' bu üç temel unsuru konuşmak ve uzlaşma sağlamak için yaşlarına göre çocukların da ciddi olarak katıldıkları bir sohbet ortamı oluşturmaları gerektiği belirtiliyor. Bu üç unsur üzerinde ilk olarak anne babanın uzlaşması gerektiği, uzlaşmamaları halinde aile içerisinde çocuklara yansıyacak gergin bir ortamın olacağı vurgulanıyor. Aile toplantılarının bir korku kaygı kültürü içinde değil, saygı güven kültürü içinde gerçekleşmesi gerektiği, anne babaların daha çocukları doğmadan ailevi konuları konuştukları toplantılarla kendilerini hazırlamaları gerektiği belirtiliyor. Aile toplantılarının her hafta 30-45 dakika arasında yapılabileceği, bu toplantılarda evdeki işler hakkında liste çıkarılıp iş bölümü yapılabileceği, toplantıda konuşulanların oluşturulan aile toplantı tutanak defterine yazılabileceği belirtiliyor. Aile toplantılarında tartışılacak değerler, aile toplantılarının kazandırdıkları, toplantıların anne babalara sağladığı olanaklar, aile toplantılarının altyapısı, toplantıların yönetimi, aile toplantıları için bazı gündem önerileri üzerinde duruluyor.

4. Sonuç

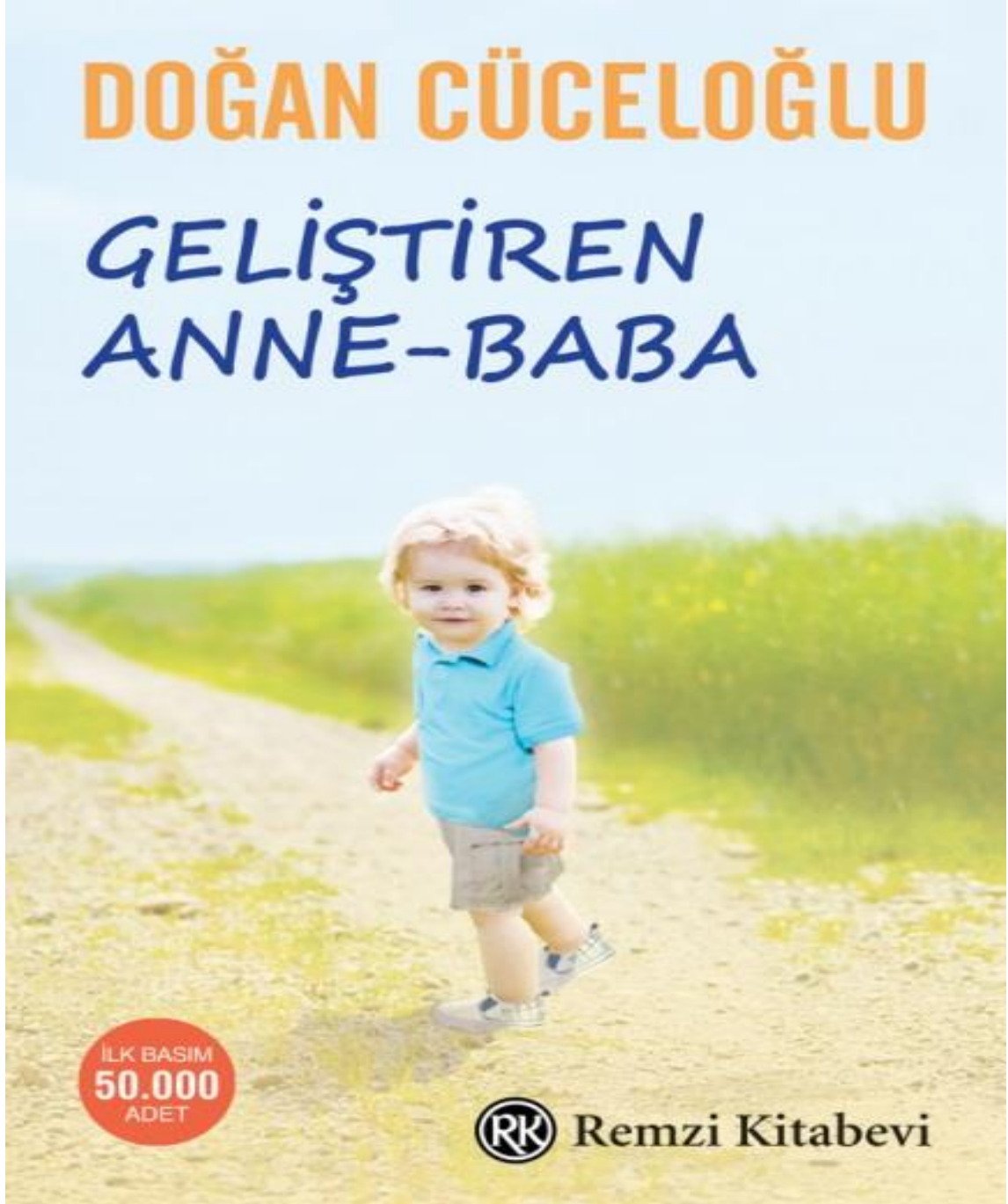
Hızla gelişen ve değişen dünyamızda değişmeyen tek olgunun değişimin kendisi olduğu aşikârdır. Bu değişim ve gelişim sürecinde insan, değişimin öznesi veya nesnesi olarak aktif rol almaktadır ve buna bağlı olarak hayatımızda ve bakış açımızda revizyona gitmekteyiz. Çocuk yetiştirme konusu da klasik ve geleneksel çocuk yetiştirme anlayışını tartıştığımız bu günlerde güncel bilgilere muhtaçtır. Bu noktada Geliştiren Anne-Baba kitabının ailelere çocuk eğitimi konusunda olumlu rehberlik edeceği ileri sürülebilir. Yazarın kitabın bitirirken kısmında ifade ettiği şu cümlelerin kitabın içeriğine uygun olduğu ve ailelere çocuk yetiştirme konusunda yardımcı olabileceği ileri sürülebilir: *"Evet inanıyorum. Bir toplum çocuklarına duyduğu saygı kadar uygardır. Çocuklarımızın beden ve ruhen sağlıklı yetişmesini toplumun en önemli konusu olarak görüyorum. Bu konuya kendimce katkı sağlamak için bu kitabı yazdım."* Kitabın çocuk eğitimi konusunda ailelere katkı sağlayacak önemli bir çalışma olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

Cüceloğlu, D. (2016). *Geliştiren Anne-Baba*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Çomaklı, D. (2006). *Türk ve Alman Ailesinde Kadının Çocuk Eğitimindeki Yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum.
- Madge, J. (1965). *The Tools of Science An Analytical Description of Social Science Techniques*. Anchor Books Doubleday and Comp.
- Sayar, K. ve Bağlan F. (2010). *Koruyucu Psikoloji. Çocuk Eğitiminde Duygusal Rehberlik*. (1.Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Şahin, F. T. ve Kalburan, F. N. C. (2009). Aile Eğitimi Programları ve Etkililiği: Dünyada Neler Uygulanıyor? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (1), 1-12.

Kapak Resmi

Developing Parents

Book Review

EXTENDED SUMMARY

The relationship of a person who is a social entity with society starts with the birth of life adventure. The first interaction of the person who starts the life adventure is with the family members of the newly joined family environment. In the process of socialization that takes place in the family environment, a progressive interaction develops between the child and the family.

The family is an institution where the child learns by experiencing the first social experiences and the most basic qualities of the personality that constitute the essence of the person. There is no doubt that the most effective role in the family environment, the parents and grandparents, has a great role to play in positively affecting the future personalities and lives of their children. Because parents are at the center of the environment in which children grow up and develop (Sayar ve Bağlan, 2010: 23).

In our ever-changing and developing world, advances in all areas are changing the way societies look at the concepts of family and children. In the past on child rearing, the classroom childrearing attitudes of families are being discussed and the abandonment of traditional attitudes is generally advocated. However, families also need accurate information about raising children (Sahin and Kalburan, 2009: 2).

It is extremely important to guide families in order to ensure that attitudes and behaviors in relation to parents and children are changed positively so that desired behaviors are enhanced at the child-rearing point. It is also vital for the future life of the children to ensure that their families are informed about child development and education, to help them identify their children according to their developmental characteristics at every age, and to inform parents about the importance of healthy communication with their children (Çomaklı, 2006: 56).

With all this in mind, any document that can help parents about raising children is very important in terms of children and their families. For this purpose, Doğan Cüceloğlu's Developing Parents Book is examined as a book review study.

The purpose of this study is to examine the Developing Parents book, which is a guideline for parents on child education, contextually. For this purpose, document review method which is one of qualitative research methods has been used.

First edition published by Remzi Bookstore in November 2016 In May 2017, the thirteenth published edition of the Developing Parents Book consists of 191 pages. The cover photo Volodymyr Tverdokhlib, prepared by Omer Erduran and Nezahat Arslan, ISBN (International Standard Book Number) 978-975-14-1748-0, was prepared by Ömer Erduran. Starting with the Acknowledgment and Getting Started sections, the book ends with five chapters, the chapters, notes, and chapters for more detailed reading about some of the concepts in the book, including the book itself. The book contains 5 episodes of what he really wanted to say: 'What is this child's essence I've kept in my lap?', 'What is my intention? I am aware of what I expect from my child? ', 'Who am I as a parent? ', 'What should I know as parents? What should I be aware of? ', 'Family gatherings and family living values '. It is tried to be made more understandable by enriching the subjects covered in the above mentioned sections in the book written in a plain and understandable dille with examples.

The author intends to write a book in the section titled Getting Started;

'... it hurts me to see my parents who do not respect themselves as much as their children. I can not stand to see their magnificent beings ruin their lives without knowing their lives. I am impatient because the parents hold their children on their lap not only their own children, but also my country's future. These children are the key to Turkey being a contemporary country. I wrote this book with this belief. It is impossible to be a contemporary civilized country without a contemporary civilized family ... '

In his own words, the author did not include scientific research resources in the text in order to give the academic atmosphere. Some of the concepts described in the book are given at the end of the book as they are in the books that the author wrote earlier.

In the first chapter, which begins with the question of what kind of person this child I hold in my lap, it is stated that the person first comes to the world with a wonderful potential. It is stated that 124 billion neurons in the sinior system, these neurons have developed trillions of synapses, and that these synapses are the source of learning. Neurons and synapses are compared to hardware in computer terminology. From here it is underlined that the world has come to the world with an unlimited learning potential. In addition to these, it is stated that the child has come to the world with curiosity, has a relationship with the curiosity of the learners, has always questioned with the relationships he has established and has experienced new life.

In the second part, which begins with the question of what I intend to do and whether I am aware of my child's expectations, the writer expresses that sometimes good intentions that parents

do not see as malicious parents sometimes have bad consequences for our children. It is underlined that parents make plans for their children, put goals they do not want, enter into unsuitable anticipations for them. It is emphasized that in this goal setting process, some of the parents have different opinions, they think that they are different about raising children and that the child is adversely affected by this process at the end of the process. It is expressed that inconsistent parents expectations created an unhealthy environment for raising children. The author wants parents to ask their children whether they want to mold or improve their children.

As the parents, I am asked the question of who are the parents in general in the third part, which is underlined and the positive negative effects of the answers on the children are emphasized. First, it is expressed that what is marriage and marriage is actually the "human" middle-man partnership between men and women. It is said that the marriage relationship has turned into a family relationship with the birth of the child. It is stated that children born to family environments where women and men see themselves as men and not men and women at the same time communicate and feel safe and free.

In the fourth part, which is handled under the question of what to know and what to not know as a parent, it is emphasized as to what to know and what to know in order to be a parent who develops in general. Whether or not there is a health relationship in the family is emphasized, and it is said that they feel they are accepted as they are, that they feel valued themselves, they trust each other, the spouses have time to each other, the spouses both feel independent and independent in their marriage.

The fifth chapter, under the heading of family meetings and family values, discusses in general the basic values of family gatherings and the family climate in which the child lives. It is stated that families need to create an atmosphere of conversation in which their children seriously participate according to their age in order to talk about these three basic elements and to reach a consensus about 'what is good', 'what is right behavior', 'fair environment how to be established' for their families. On these three elements, it is emphasized that there will be a tense atmosphere that will be reflected to children in the family in the case of compromises that parents need to reach agreement first.

It is obvious that the only change that does not change in our rapidly developing and changing world is change itself. In this process of change and development, people are actively involved as subjects or objects of change and as a result we go to revision in our lives and in our point of view. Child raising is also in need of up-to-date information in these days when we discuss classical and traditional child raising. At this point it can be argued that the Developing Parent's

book will provide positive guidance to parents about the education of children. In the part of the author who finished the book 'Yes I believe. A society is as good as respect for children. I see the healthy growth of our children in body and mind as the most important issue of society. I wrote this book in order to contribute to this topic myself. "It can be argued that these statements are appropriate to the contents of the book and may help families raise children. It can be said that the book is an important work that will contribute to families about child education.